

FORSVARSMINISTERIET

30. maj 2016

NOTAT 84: HENVENDELSE FRA AIRBUS DEFENCE & SPACE

Spørgsmål

Notatet orienterer om en henvendelse fra Airbus, som er sendt til forsvarsministeren, formanden for Forsvarsudvalget samt direktøren for Nyt Kampfly Program den 24. maj 2016. I henvendelsen gives der udtryk for, at den danske typevalgsrapport, efter producentens opfattelse, ikke retvisende afspejler informationer og forhold omkring Eurofighter.

Grundlag

Notatet baseres på en henvendelse fra Airbus Defence and Space den 24. maj 2016. Endvidere baseres notatet på det datagrundlag, som er anvendt i evalueringsrapporten, resultaterne fra evalueringsrapporten samt den eksterne kvalitetssikringsrapport heraf.

Sagsfremstilling

Airbus giver i det fremsendte brev udtryk for at den danske typevalgsrapport, efter producentens opfattelse, ikke retvisende afspejler de svar, som den tyske regering har afgivet i forbindelse med "Request for Binding Information" (RBI 2014) samt efterfølgende supplerende oplysninger i relation hertil.

Samtidig giver brevet udtryk for, at man fra Airbus' side ønsker at støtte Danmark med at afklare eventuelle misforståelser og fejlfortolkninger omkring Eurofighter oplysninger. Som bilag til brevet har Airbus i den forbindelse stillet 43 spørgsmål til indholdet af typevalgsgrundlaget.

Spørgsmålene berører forskellige elementer fra alle fire evalueringsområder i den samlede evalueringsrapport. En områdevis sammenfatning af spørgsmålene, samt Forsvarsministeriets umiddelbare kommentering heraf følger herunder.

Den strategiske evaluering

Her stiller Airbus primært spørgsmål til behandling af brugerkredsen for henholdsvis F-35 og Eurofighter. I relation til F-35 spørges til, hvorfor Canada er vist som del af brugerkredsen, samt hvorfor Singapore nævnes, når landet ikke har truffet beslutning om at anskaffe F-35. I relation til Eurofighter spørges til, hvorfor der ikke er taget højde for, at Kuwait har besluttet at anskaffe flyet.

Det fremgår af evalueringsrapporten, at Canada indgår i F-35 partnerskabet. Der er samtidig taget forbehold for, at Canada har udskudt beslutningen om anskaffelse af kampfly. Rapporten er i øvrigt skrevet inden det canadiske regeringsskifte. Det fremgår af evalueringsrapporten, at Singapore forventes at anskaffe F-35. Dette følger bl.a. af Singapores deltagelse i F-35 programmets "Security Cooperative Participation" siden 2004 samt af udmeldinger fra Singapores regering. For så vidt angår Kuwaits kommende anskaffelse af Eurofighter, blev denne kontrakt indgået i april 2016 og var ikke kendt på tidspunktet for gennemførelsen af den strategiske evaluering.

Den militære evaluering

Her stiller Airbus bl.a. spørgsmål til den anvendte stelletid for Eurofighter samt hvilke konfigurationer af de forskellige fly, som evalueringen baseres på. Der stilles i den forbindelse spørgsmål til, i hvilket omfang der er taget højde for de supplerende informationer, der er fremsendt efter besvarelsen af "Request for Binding Information" (RBI) i 2014, bl.a. vedrørende våbentyper. Desuden stilles der spørgsmål til risikobehandling, fremtidige sporingmuligheder samt til, hvorfor gennemførelsen af evalueringsflyvninger ikke har resulteret i en højere karakter.

I relation til stelletiden for Eurofighter henvises til notat 36 og NLR's vurdering af en stelletid på 6.000 flyvetimer. For så vidt angår, hvilke konfigurationer, som evalueringerne baseres på, så tages der for alle kandidater, jf. RBI'en, udgangspunkt i flyenes konfiguration i 2020 for at skabe et sammenligneligt grundlag. Fsva. våben, så tages der i evalueringerne udgangspunkt i de våben, som leverandørerne har valgt at anvende i løsningen af de seks missionsscenerier. Hvad angår risiko, så er antallet af risici samt sandsynligheden og konsekvensen af disse risici systematisk behandlet og vurderet af flere ekspertpaneler, som har rangeret kandidaterne. I relation til overvejelser om fremtidige sporingssystemer, er dette behandlet i evalueringen af kandidaternes fremtidssikring. Fsva. evalueringsflyvninger har formålet med disse været at validere kandidaternes oplysninger om flyve- og manøvreegenskaber. Gennemførelse af evalueringsflyvninger har således ikke i sig selv kunnet resultere i en højere karakter.

Den økonomiske evaluering

Her stiller Airbus bl.a. spørgsmål til de makroøkonomiske forudsætninger, der er lagt til grund for beregningerne af levetidsomkostningerne for alle kandidater (tilbagediskonteringsrate, valutakurser m.v.). Der stilles endvidere spørgsmål til, hvorfor der i evalueringen er opereret med et usikkerhedsbånd på omkostninger ved anskaffelse og drift af Eurofighter, samt hvorfor der er vurderet en relativ høj økonomisk risiko ved Eurofighter. Der stilles endvidere spørgsmål til inddragelsen af tyske rigsrevisionsrapporter, og til omfanget af den vedligeholdelsesstruktur og antallet af teknisk personel, der er lagt til grund for beregningerne.

I evalueringerne er der lagt de samme makroøkonomiske forudsætninger til grund for beregningen af alle kandidater, idet der fsva. valutakursudvikling er inddraget eksterne eksperter til at modellere en dynamisk valutakursudvikling for britiske pund og amerikanske dollars. Der er for beregningerne af levetidsomkostningerne for Eurofighter anvendt et usikkerhedsbånd på +/- 5 pct. i forhold til anskaffelsesprisen og +/- 10 pct. i forhold til drifts- og vedligeholdelsesomkostninger. De samme bånd er anvendt i beregningerne for Super Hornet, mens der for F-35 er anvendt markant større bånd. Den relativt højere risiko for Eurofighter skyldes primært, jf. evalueringsrapporten, risikoen for at software til simulator ikke opdateres i samme takt som i flyene, hvilket vil kunne afstedkomme et højere flyvetimebehov. Tal fra den tyske rigsrevision er ikke anvendt i beregningen af levetidsomkostningerne, men har været inddraget i valideringen af de relativt høje vedligeholdelsesomkostninger, der er oplyst i relation til Eurofighter. Endelig er de logistiske strukturanalyser, der er lagt til grund for dimensioneringen af den nødvendige vedligeholdelsesstruktur og behovet for teknisk personel, foretaget ud fra en dansk kontekst i relation til bl.a. opgaver, krav og overenskomstforhold. Den samme tilgang har gjort sig gældende for alle tre kandidater.

Den industrielle evaluering

Her stiller Airbus bl.a. en række spørgsmål til ligebehandling som følge af de forskellige rammer for henholdsvis krav om industrisamarbejde (for Eurofighter og Super Hornet) og "best value" udbud af industriordrer inden for F-35 partnerskabet. Der stilles endvidere spørgsmål til Danmarks væsentlige nationale sikkerhedsinteresser samt til, hvorfor Eurofighter rangeres relativt lavt på nogle kriterier.

De forskellige rammer, herunder usikkerheden forbundet med "best value" har indgået i ekspertpanelets kvalitative vurdering og rangering af kandidaternes forslag til industrisamarbejdsinitiativer. De forskellige rammer har været kendt længe og er i øvrigt klart oplyst for kandidaterne i forbindelse med udsendelsen af RBI i 2014. Begrundelserne for ekspertpanelets rangering fremgår af typevalgsrapporten.

Inddragelse af Kammeradvokaten

Forsvarsministeriet er i dialog med Kammeradvokaten i relation til besvarelse af Airbus' henvendelse.